

Latviskās vērtības un valoda: Tradicionālā kultūra pirmsskolas ikdienā

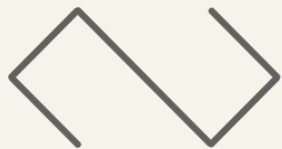
Stāsts par mūsu pirmsskolu

RPII Dzirnaviņas
vadītāja Marianna Jode,
pirmsskolas iglītības mūzikas skolotāja Violeta Nikolajenko

13.06.2025.

Kas mēs esam

Rīgas pirmsskolas izglītības iestāde “Dzirnaviņas”,

Tālavas gatve 7, Rīga

dibināšanas gads - 1994.

Līdz 2001.gadam nosaukums Rīgas 248.pirmsskolas izglītības iestāde

Kas mēs esam

Izglītojamo skaits

2024./2025. mācību gada sākumā – 155 izglītojamie

Personāls, kas strādā ar izglītojamajiem

Kopā – 25 pirmsskolas pedagogi, tostarp:

- pirmsskolas izglītības skolotājas
 - sporta skolotāja
 - mūzikas skolotājas
 - pedagoga palīdzes
 - logopēdi
- interešu izglītības skolotājas
- vadītājas vietniece izglītības jomā
- Izglītības psihologs – pieejams sadarbībā ar Rīgas PII “Madariņa” Konsultatīvo centru

Mūsu identitāte

Vīzija

Sabiedrībā iecienīta, uz sadarbību vērsta, pirmsskolas izglītības iestāde ar savu ES, kas, balstoties uz izglītojamo attīstību, vajadzībām un spējām, veicina bērnu iemaņu, prasmju, zināšanu, un attieksmju apgūšanu, kas audzina tikumīgu pilsoni, kurš spēj sekmīgi orientēties apkārtējā pasaulē, kritiski domāt un risināt problēmsituācijas. Iestādē, kur humāni izturas pret bērniem strādā kompetenti, uz sadarbību tendēti, profesionāli un radoši darbinieki.

Misija

Radīt bērniem drošu, attīstošu, iekļaujošu un atbalstošu vidi, kurā profesionāla komanda, efektīvi sadarbojoties, ļauj bērniem izzināt sevi un apkārtējo pasauli, palīdz attīstīt individuālās spējas un prasmes, mērķtiecīgi nodrošinot bērnam iespēju sagatavoties pamatizglītības apguvei un dzīvei mūsdienu mainīgajā vidē.

Mūsu identitāte

Vērtības

Cieņa – veidojam vidi, kur katrs jūtas nozīmīgs, uzklausīts un vērtēts.

Atbildība – audzinām bērnos prasmi uzņemties atbildību par rīcību, veidojot izpratni par pienākumiem.

Sadarbība – veidojam uzticēšanos un cieņu balstītas attiecības starp bērniem, vecākiem un pedagogiem.

Drošība – nodrošinām fiziski un emocionāli drošu vidi, kur bērns var augt ar pārliecību un uzticēšanos.

Ģimene – bērna piederības, drošības un mīlestības pamats, kuru mēs stiprinām kopīgā audzināšanas ceļā.

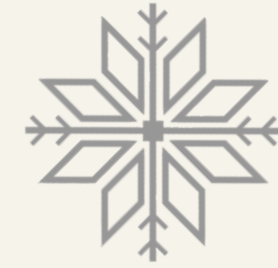
Moto

Mēs esam dažādi, bet mūs vieno bērnudārzs!

Sakņu spēks bērna izaugsmē

«Tautas tradīciju iepazīšanas rezultātā bērns mācās izprast, kas viņš ir, no kurienes nāk, kāda ir viņa dzīves jēga un vērtības. Iegūtā pieredze viņam palīdz iekļauties sabiedrībā un tās radītajā kultūrvidē, darboties, lai atklātu savas personības potenciālu.»

(Dr.paed. Gunta Siliņa-Jasjukeviča, 2013)

Ceļš uz latvisko caur kultūru

Tradicionālā kultūra pirmsskolā, nav tikai "izklaide",
bet būtisks latviskās vides veidošanas un kultūras mantojuma nodošanas instruments.
Tā palīdz bērnam kļūt par apzinātu, valodu un tradīcijas cenošu sabiedrības locekli.

Darbs ar tradicionālo kultūru pirmsskolā ir mūsu pedagoģiskā darba pamats,
jo tas ne tikai bagātina valodas vidi, bet arī audzina cieņā un
lepnumā par Latvijas kultūras mantojumu.

Kopdarbs valodas un kultūras labā

Bērni – mācās caur dziesmām, rotaļām un svētkiem

Vecāki – iesaistās pasākumos (arī sagatavošanas procesā), atbalsta mājās

Pedagogi – veido latvisku vidi, māca caur tradīcijām

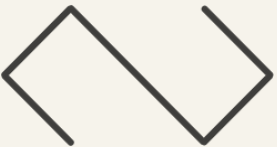
**Caur sadarbību ar visām iesaistītajām pusēm mēs radījām vidi,
kur tradicionālā kultūra kļuva par vienojošu un attīstošu spēku –
bērniem, ģimenēm un kopienai.**

Gadskārtu svētki – skolotāja rīks

Didaktiski pamatprincipi gadskārtu svētku tradīciju īstenošanai

- Mācību satura integrācija.
- Mācīšanās darot.
- Mācīšanās no pieredzes.
- Problēmorientētas mācības.
- Mācību cikliskums.
- Bērncentrētas mācības.
- Komunikatīvā mācīšanās.
- Sadarbības ar vecākiem un sabiedrību.
- Dabas un sociokultūras vides izmantošana mācību nolūkā.

(Dr.paed. Gunta Siliņa-Jasjukeviča

«Ceļvedis gadskārtu svētku organizēšanai pirmsskolas izglītības iestādēs», 2013)

Mūsu tradīcijas

Valsts svētki:

ikgadējais projekts “Latvija mūsu mājas”, Balto galdaugu diena,
Mātes diena, Ģimeņu diena, Bērnu aizsardzības diena.

Gadskārtu svētki:

Rudenāji, Bluķu vakars, Ziemassvētki, Meteņi, Lielā diena, Ielīgošana.

Citi pasākumi:

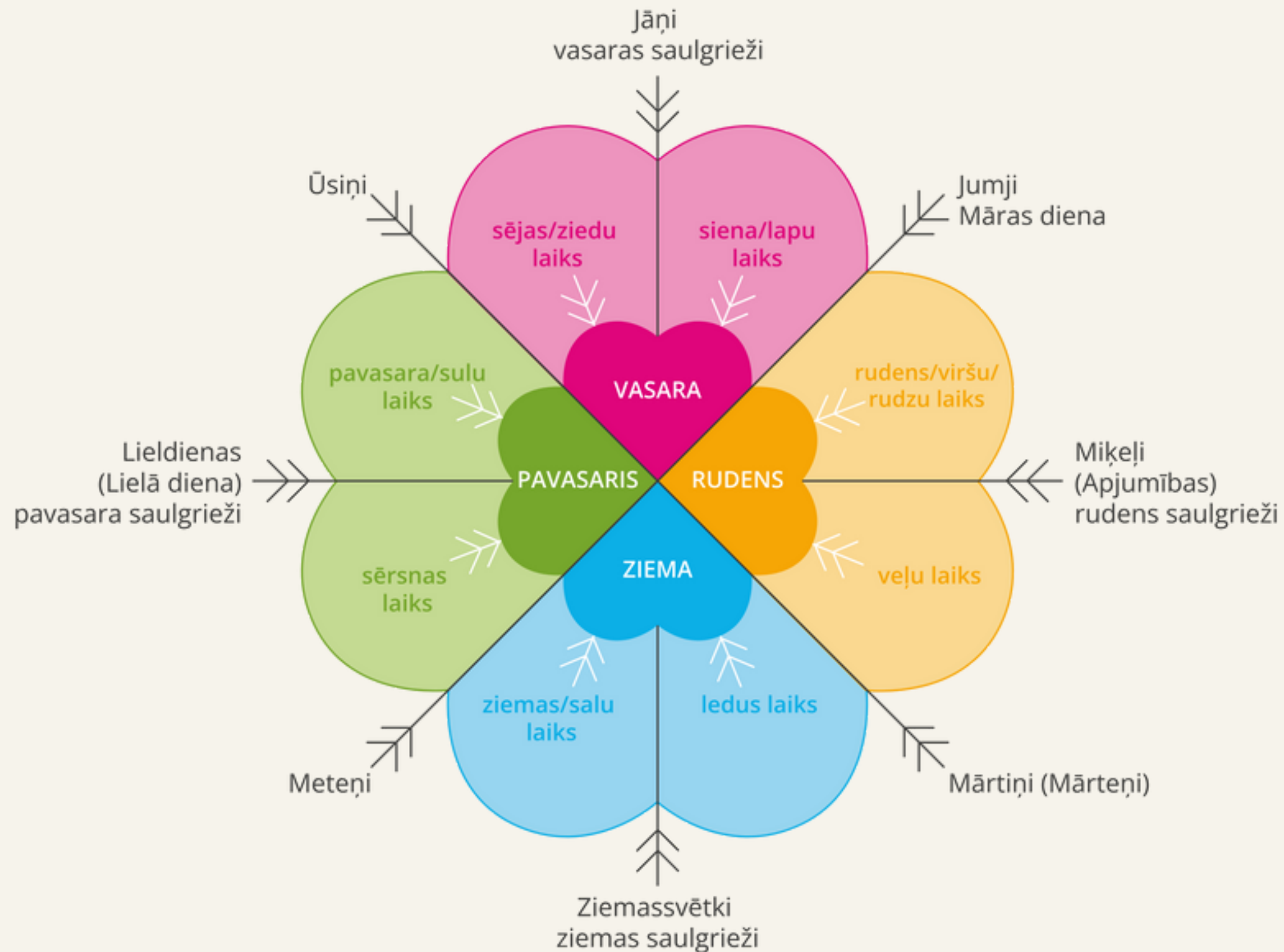
projekts “Mans bērnudārzs”, Tīro roku diena, Paldies diena,
Draudzības diena, Absolventu salidojums, Olimpiskā diena,
Lielā Talka u.c.

Gadskārtu kalendārs ir neatņemama latviešu tradicionālās kultūras sastāvdaļa

Attiecina dažādus svētkus uz katru gada mēnesi un sezonu.

Šie svētki ir saistīti ar dabu, darba ritmu, saimnieciskajām norisēm un rituāliem.

**Gadskārtu kalendārs (svētki) palīdz bērnam:
izprast laika ritējumu, dabas ritmu un sabiedrības kultūras pamatus.**

Dod struktūru un drošības sajūtu – bērns jūtas pārliecināts, ja zina, kas gaidāms.

Veicina emocionālo attīstību – svētku gaidīšana un to svinēšana rada pozitīvas emocijas.

Māca par dabu un dzīves cikliem – Lieldienas simbolizē atdzimšanu, Jāņi – kulmināciju

Kāpēc tik svarīgi runāt par tradīcijām

Identitātes veidošana – caur tradīcijām bērns apzinās, kas viņš ir, kurai kultūrai pieder.

Piederības sajūta – kopīga tradīciju ievērošana veido saikni ar ģimeni, kopienu un tautu.

Vērtību nodošana – caur svētkiem un tradīcijām bērni apgūst tādas vērtības kā cieņa,
dāsnums, pateicība.

Stāstīšana un mutvārdu kultūra – tradīcijas bieži ietver pasakas, tautasdziesmas,
ticējumus – tas veicina valodas attīstību un kultūras izpratni.

Svētki kā attīstības stimuls

Bērns piedzīvo, mācās un piedalās, kas palīdz gan sociālajai, gan emocionālajai, gan fiziskajai attīstībai.

Gadskārtu svētki un tautasdziesmas palīdz bērniem attīstīt ne tikai valodas prasmes, bet arī sociālās un emocionālās kompetences, kas ir svarīgas viņu dzīvēs.

Kāpēc tautasdziesma ir svarīga bērniem?

Tautasdziesmas ir dzīvs kultūras mantojums, kas tiek nodots no paaudzes paaudzē, palīdzot bērniem izprast savas saknes.

Dziesma vērtīgs izglītojošs un emocionāls instruments.

Tautasdziesma

Emocionālā attīstība

Valodas attīstība

Kognitīvā attīstība

Pasaules izpratne un dabas izjūta

Identitātes veidošana un piederība

Kultūras mantojuma apgūšana

Veselības veicināšana

Gatavošanās svētkiem kopā ar vecākiem

Laiks kopā – sagatavošanās rada iespēju būt kopā bez steigas, stiprina saikni starp bērnu un vecākiem.

Atbildības apzināšanās – bērns līdzdarbojas, bērns jūt par neatņemamu daļu no svētkiem

Praktiskās prasmes – bērns iemācās mīcīt mīklu, gatavot rotājumus, sakārtot māju – šīs ir dzīvei noderīgas prasmes.

Svinām visi kopā!

Bērni

Bērnudārza personāls

Skolotāji

Kopābūšana

Ģimene

Tradīcijas

Dejas un dziesmas

Mūsu bērnudārzā mēs svinam gadskārtu svētkus, kā pienākas –
izmantojot dabas un sociokultūras vidi.

!!Tie netiek rīkoti kā koncerts vecākiem!!

Tā ir īsta lustēšanās!
Kurā mēs jautri pavadām laiku kopā.

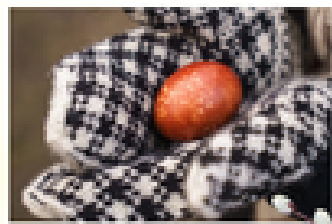
Vecāki piedalās svētkos kā pilnvērtīgi dalībnieki!

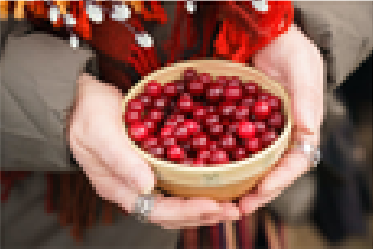
Lielās dienas svinēšana

RPII "Dzirnaviņas" pagalmā

3.gr. - 9:10
4.gr - 9:45
2.gr - 10:20
5.gr - 11:00

19.03.2025.

Mēs putniņus nodzinām
Gar sēkmaļu sēkmaļiem;
Nu var ļoti droši iet
Pa celiņu celiņiem

Tradicionāla kultūra un bērns

Rotaļa ir viena no galvenajām mācīšanās metodēm pirmsskolas izglītībā.

Bērni mācās par gadskārtu svētkiem caur rotaļām, dziesmām, kā arī radošām aktivitātēm.

Ceļš uz svētkiem

Dziesmas Dejas Rotaļas

Dziesmas Dejas Rotaļas

Kur ņemt iedvesmu?

youtube kanāls

KTMC_Ritums

dancukrature.lv

garamantas.lv

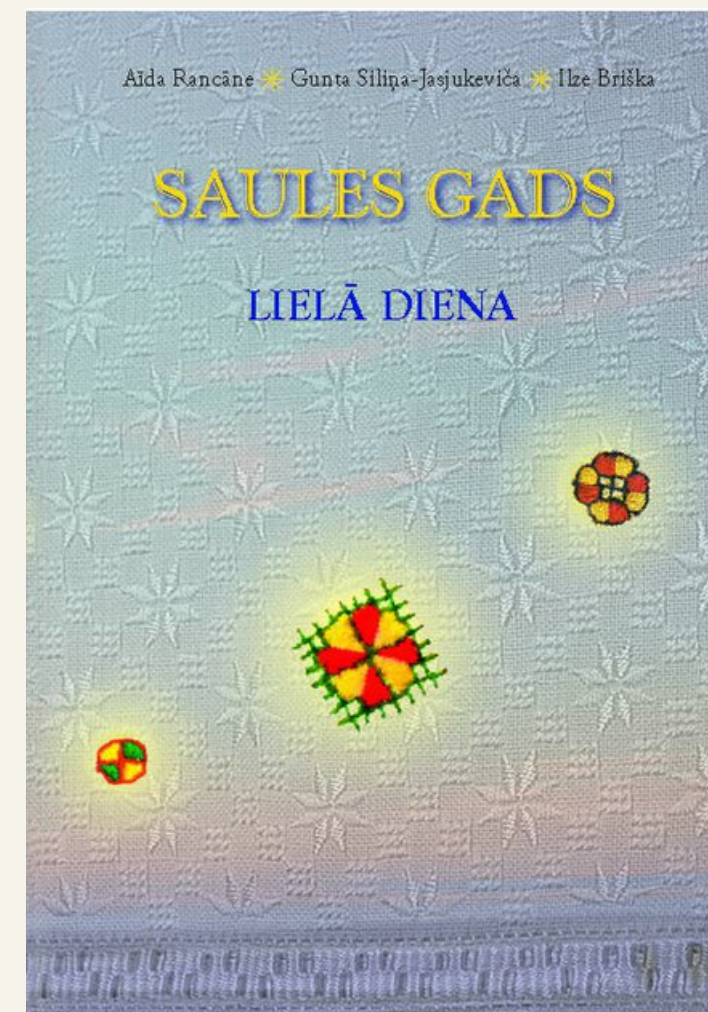
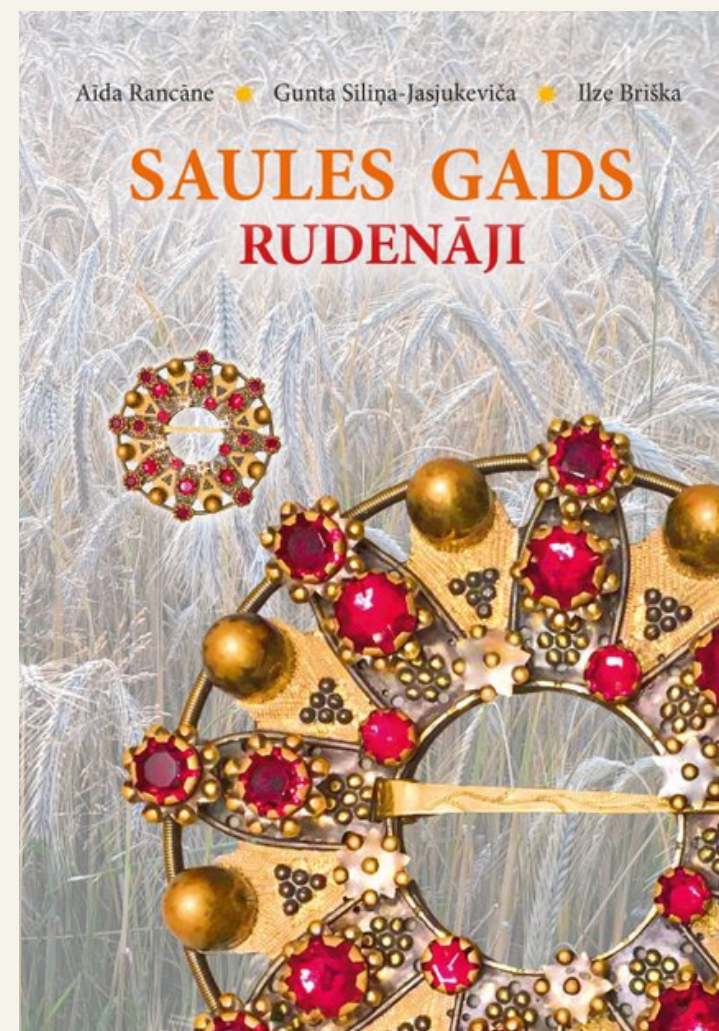
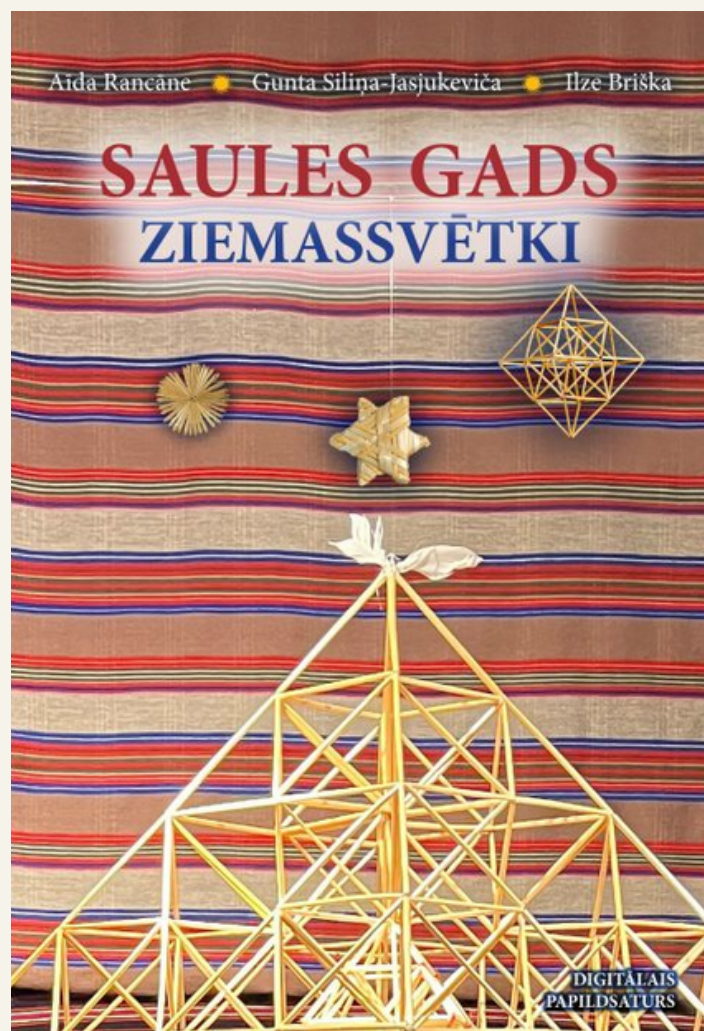
aprika.lv/gadskartas

Kur ņemt iedvesmu?

Autori:

Ilze Briška, Aīda Rancāne, Gunta Siliņa-Jasjukeviča

Iesakām

Izmantot tautas instrumentus

Tradīciju skola

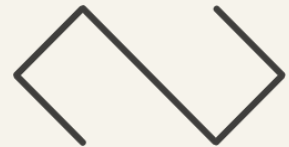

Tradicionālās kultūras un nemateriālā mantojuma apgūšanas un
pārmantošanas programma „Pulkā eimu, pulkā teku”

Katru reizi ir vērts sev pajautāt:
Ko no šiem svētkiem bērns piedzīvos?

Mums ir iespēja – katru gadu, no jauna – ne tikai svinēt svētkus, bet
radīt drošu, skaistu pasauli, kurā bērns jūtas piederīgs.
Un tieši tradīcijas – senas, vienkāršas, cilvēciski siltas – ir viens no
stabilākajiem tiltiem uz šādu pasauli.

Paldies par uzmanību!

Kas pagātnei pētī, nākotnei svētī!

